

Advies

“Wijziging van artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen”

Mei 2023

De Sociaal Economische Raad

De Sociaal Economische Raad (SER) is een bij landsverordening ingesteld onafhankelijk overleg- en adviesorgaan dat de regering adviseert over allerlei belangrijke onderwerpen van sociaal-economische aard.

In de SER hebben vertegenwoordigers van werknemers- en werkgevers-organisaties en onafhankelijke deskundigen zitting. De leden van de SER bespreken allerhande aangelegenheden op sociaal-economisch gebied en brengen hierover gevraagd en ongevraagd adviezen, nota's en rapporten uit.

Met de instelling van de SER heeft de overheid het mogelijk gemaakt voor sociale partners om zich vrijelijk en ongebonden, gevraagd of ongevraagd uit te spreken over het sociaal economische beleid.

De adviezen, rapporten en nota's van de SER zijn, nadat zij door de regering openbaar zijn gemaakt, digitaal verkrijgbaar bij de SER.

Contactgegevens van de SER

Adres : L.G. Smith Boulevard 134
Oranjestad
Aruba
Telefoon : 00297-5832713
Fax: : 00297-5838956
E-mail : info@ser.aw
Website : www.ser.aw

Contents

1. Eerdere voorgestelde wijzigingen van artikel 13 Lv. Minimumlonen	4
1.1 Aanpassing artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen	4
1.2 Aanpassing artikel 13 lid 2 Landsverordening Minimumlonen	4
2. Overwegingen van de Raad m.b.t. wijziging van artikel 13 Landsverordening Minimumlonen	5
2.1 Doelstelling van het minimumloon.....	5
2.2 Huidig gebruik van artikel 13 landsverordening Minimumlonen	6
2.3 Overleg met CBS, CBA en DAO.....	6
3. Conclusies, advies en aanbevelingen	7
3.1 Conclusies.....	7
3.2 Advies en aanbevelingen	8

Inleiding

Artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen vormt de wettelijke basis voor de regering om het minimumloon te kunnen aanpassen. Dit artikel schrijft voor dat alvorens het minimumloon te kunnen wijzigen, de Sociaal Economische Raad (SER) gehoord dient te worden en luidt als volgt:

Lid 1. Indien uit de door het Centraal Bureau voor de Statistiek maandelijks vast te stellen prijsindexcijfers van de gezinsconsumptie blijkt, dat het cijfer voor de maand augustus van het lopende jaar is gestegen in vergelijking met het cijfer voor de maand augustus van het voorafgaande jaar, kan de Minister bij ministeriële regeling, de Sociaal-Economische Raad gehoord, wijziging brengen in de in artikel 9, eerste en tweede lid, genoemde bedragen, welke wijzigingen in werking treden met ingang van 1 januari van het daaropvolgend jaar.

Lid 2. Bij toepassing van het eerste lid worden de in artikel 9, eerste en tweede lid, genoemde bedragen naar evenredigheid met de stijging van de prijsindexcijfers verhoogd en vervolgens afgerond op het dichtstbijzijnde veelvoud van 5 cent.

Lid 3. De regering kan in bijzondere omstandigheden bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, de Sociaal-Economische Raad gehoord, wijziging brengen in de in artikel 9, eerste en tweede lid, genoemde bedragen.

De Raad is al geruime tijd van mening dat deze bewuste artikel gewijzigd/aangepast dient te worden. Reeds in 2011 en 2012 heeft de Raad de regering geadviseerd om artikel 13 lid 1 en lid 2 te wijzigen, zie hiervoor respectievelijk het SER-advies “Wijziging van artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen”¹ van oktober 2012 en het SER-advies “Aanpassing minimumloon per 1 januari 2012”² van november 2011. Daarnaast heeft de Raad sindsdien mondeling en ook schriftelijk in al de opeenvolgende SER-adviezen inzake verhoging van het minimumloon, de regering stevast gewezen op de noodzaak van voornoemde wijzigingen/aanpassingen.

Naar aanleiding van bovenstaande heeft de Minister van Economische Zaken, Communicatie & Duurzame Ontwikkeling de Raad specifiek om advies gevraagd

---

¹<https://www.ser.aw/pages/a-wijziging-art-13-lid-1-van-de-landsverordening-minimumlonen-okt-2012/>

² <https://www.ser.aw/pages/aanpassing-van-het-minimumloon-per-1-jan-2012-nov-2011/>

inzake “Wijziging van artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen” (zie bijlage 1). Ten behoeve hiervan heeft de Raad onderhavig advies opgesteld.

Dit advies is als volgt opgesteld: Hoofdstuk 1 geeft de eerdere, door de Raad voorgestelde wijzigen/aanpassingen aan, ten aanzien van zowel lid 1 en lid 2 van artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen. In Hoofdstuk 2 komen de (huidige) overwegingen van de Raad aan bod. Tot slot worden in hoofdstuk 3 de conclusies en de aanbevelingen van de Raad weergegeven.

1. Eerdere voorgestelde wijzigingen van artikel 13 Lv. Minimumlonen

Zoals aangegeven in de inleiding heeft de Raad reeds in 2011 en 2012 geadviseerd om lid 1 en 2 van artikel 13 van voornoemde Landsverordening Minimumlonen aan te passen. In de volgende 2 paragrafen worden deze voorgestelde wijzigingen kort uiteengezet.

1.1 Aanpassing artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen

De door de Raad geadviseerde/voorgestelde wijziging van artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen (zie verder het SER-advies “Wijziging van artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen”) betreft een wijziging van de berekeningsmethode en houdt in dat in plaats van de “End of Month Period Inflation” methode, de “Period Average Inflation” berekeningsmethode gehanteerd dient te worden. Dit omdat Period Average Inflation deze jaargemiddelde inflatiepercentagelaat zien, in plaats van een momentopname van een specifieke maand zoals dit het geval is bij de “End of Period Inflation” berekeningsmethode - een beter en realistischer beeld geeft van de inflatieontwikkeling en dus een geschiktere indicator is voor aanpassingen van het minimumloon. Deze zienswijze van de Raad werd toentertijd (en nu nog steeds) ook gedeeld door zowel de Directie Arbeid en Onderzoek (DAO), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) als de Centrale Bank van Aruba (CBA). Daarnaast blijkt uit de ministerraadbeslissing van 30 november 2012 en uit het adviesverzoek van de Minister van Arbeid toentertijd, dat de regering vooruitlopend op de wijziging van artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen, aan te hebben gegeven om de “Period Average Inflation” berekeningsmethode te hanteren (zie bijlage 2). Als gevolg hiervan heeft de Raad sinds 2012 steeds de “Period Average Inflation” berekeningsmethode gehanteerd ter berekening van de inflatieontwikkeling en dus toegepast bij de aanpassingen van het minimumloon.

1.2 Aanpassing artikel 13 lid 2 Landsverordening Minimumlonen

In het SER-advies “Aanpassing van het minimumloon per 1 januari 2012” (november 2011), heeft de Raad de noodzaak om artikel 13 lid 2 van de Landsverordening Minimumlonen aan te passen aangegeven, aangezien dit artikel de Raad beperkt om, bij de aanpassing/verhoging van het minimumloon, slechts 0% of 100% (alles of niets) te adviseren, als compensatie voor het verlies aan koopkracht op basis van inflatie. Het euvel hier zit dus in de beperking/inflexibiliteit van voornoemd artikel.

2. Overwegingen van de Raad m.b.t. wijziging van artikel 13 Landsverordening Minimumlonen

Ten aanzien van het adviesverzoek van de minister inzake de noodzakelijke wijzigingen van artikel 13 van de landsverordening, zijn de volgende uitgangspunten van belang voor de Raad, te weten:

2.1 Doelstelling van het minimumloon

Voor wat betreft de aanpassing/verhoging van het minimumloon, dient het doel van het minimumloon, conform de Memorie van Toelichting van de Landsverordening Minimumlonen, uiteindelijk als een belangrijk uitgangspunt voor de Raad.

In hoofdstuk I van voornoemde Memorie van Toelichting wordt namelijk een beschrijving gegeven van de gedachte/het doel achter het concept van het minimumloon, hetgeen luidt:

“Deze gezindheid is geheel in overeenstemming met het heden ten dage algemeen heersende opvatting, volgens welke het rechtvaardig is te achten, dat een persoon die in dienst van een ander arbeid verricht, hiervoor tenminste een zodanig loon ontvangt, dat dit -de algemene situatie waarin de volkshuishouding verkeert in aanmerking genomen- als een sociaal aanvaardbare tegenprestatie voor de door hem in zijn dienstbetrekking verrichte arbeid kan worden beschouwd ”.

Naar aanleiding van voornoemde beschrijving/doel wordt het minimumloon door de Raad als volgt geïnterpreteerd: het minimumloon zou een loon moeten zijn dat, gezien de situatie (lees: welvaart van het land), sociaal rechtvaardig is, met andere woorden, dat hiermee een sociaal aanvaardbaar bestaan kan worden geleid. Indien er -zoals nu het geval is- voor de aanpassing van het minimumloon, slechts gekeken wordt naar de prijsinflatie als indicatie hiervoor, dan gaat dit totaal voorbij aan hetgeen beschreven wordt in de Memorie van Toelichting, aangezien hiermee er dan hoogstens sprake is van een prijsinflatiecorrectie en niet van een poging om het minimumloon te leiden/brengen naar een sociaal aanvaardbare tegenprestatie voor de verrichte arbeid. Om te trachten het laatste enigszins te bereiken, dient er naar de mening van de Raad, verder gekeken te worden (naar andere factoren (als indicatie)) dan alleen naar de prijsinflatie en de mogelijkheid om deze te corrigeren.

2.2 Huidig gebruik van artikel 13 landsverordening Minimumlonen

Voor wat betreft de eerdere voorgestelde wijziging van artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen waarbij, zoals in hoofdstuk 1 wordt aangegeven, de regering besloten heeft om, vooruitlopend op de wetswijziging hieromtrent, de “Period Average Inflation” berekeningsmethode te gaan hanteren, moet de Raad echter constateren dat de regering, ondanks de ministerraadbeslissing d.d. 30 november 2012 en de beslissing van de betreffende minister toentertijd, dit tot op heden echter nog niet wettelijk heeft gewijzigd/aangepast.

Tevens confronteert de Raad door de jaren heen steeds meer moeilijkheden met lid 2 van artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen vanwege diens inflexibiliteit waardoor het extreem moeilijk is voor -alle partijen binnen- de Raad om tot een redelijk verhogingspercentage te komen. Verder heeft de Raad opgemerkt dat de regering (in het verleden) enkele keren oneigenlijk gebruik heeft gemaakt (of proberen te maken) van lid 3 van artikel 3 van de Landsverordening Minimumlonen wanneer er vanwege de inflexibiliteit van lid 2 van artikel 13 van deze landsverordening er geen adequaat verhogingspercentage bereikt kon worden van het minimumloon. Dus met andere woorden de inflexibiliteit van lid 2 leidde tot een oneigenlijk gebruik van lid 3 van dit artikel.

Bovendien is de Raad van mening dat het niet wenselijk is om de regering in de gelegenheid te stellen om, naast de mogelijkheid om (via artikel 13 lid 1 en 2 van de Landsverordening Minimumlonen) op een vast jaarlijks tijdstip het minimumloon te verhogen, via lid 3 een additionele mogelijkheid te geven om elders in het jaar ook nog het minimumloon te verhogen.

2.3 Overleg met CBS, CBA en DAO

Ten aanzien van het adviesverzoek van de minister heeft de Raad overleg gevoerd met enkele relevante overheidsdirecties en instanties die een rol (zouden kunnen) spelen in het proces van het minimumloon aanpassing zijnde, het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de Centrale Bank van Aruba (CBA) en de Directie Arbeid en Onderzoek (DAO).

3. Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

De belangrijkste conclusies die de Raad – ook mede op basis van het overleg met het CBS, de CBA en de DAO- ten aanzien van de noodzakelijke veranderingen inzake artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen heeft getrokken, zijn dat:

- Het nog steeds noodzakelijk/wenselijk is om de “Period Average Inflation” berekeningsmethode te hanteren in plaats van de “End of Month Period” berekeningsmethode voor wat betreft de inflatieberekening ten behoeve van de aanpassing van het minimumloon.
- Het noodzakelijk/wenselijkheid is om meerdere parameters en/of factoren mee te nemen om de maatschappelijk noodzakelijkheid/-wenselijkheid te beoordelen ten aanzien van het verhogen/aanpassen van het minimumloon, zoals bijvoorbeeld (maar niet beperkt tot) de GDP en de inkomensverdeling.

De GDP:

De gedachte achter het meenemen van de GDP bij de aanpassing van het minimumloon, is dat alle werkenden, dus ook de minimumloners, bijdragen aan de GDP en dus als deze stijgt, daalt of stagneert, deze ook invloed zou moeten hebben op het minimumloon.

De inkomensverdeling:

De gedachte achter het meenemen van de inkomensverdeling bij de aanpassing van het minimumloon, is dat het niet wenselijk is om een te groot verschil te hebben tussen de lage inkomens en de midden- en hogere inkomens. Dit kan namelijk leiden tot een grote kloof tussen arm en rijk en kan armoede in de hand werken met alle sociale, justitiële en financiële gevolgen van dien. Een gericht en herhaaldelijk onderzoek naar de inkomensverdeling is nodig om dit als parameter te kunnen gebruiken.

- Het verhogingspercentage van het minimumloon bepaald zou kunnen worden door middel van hetzij een (berekening)formule van deze parameters/factoren, hetzij door deze parameters/factoren tegen elkaar af te wegen met gebruik van een wegingsfactor.

Ten aanzien van de nieuwe voorgestelde mogelijke parameters, zoals bijvoorbeeld de GDP en de inkomensverdeling, dient er hierbij ook eerst een

discussie plaats te vinden omtrent welke aspecten hiervan en/of op welke manier deze gemeten dienen te worden.

- Artikel 13 lid 2 en lid 3 van de Landsverordening Minimumlonen moeten komen te vervallen (aangezien deze dan niet meer relevant zijn) en dat artikel 13 hierdoor één wetstekst kent.

3.2 Aanbevelingen

De Raad is van mening dat artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen zo spoedig mogelijk aangepast/gewijzigd dient te worden en dat er goed gekeken moet worden naar het (oorspronkelijke) doel (beschrijving) van de Landsverordening Minimumlonen, zijnde dat het minimumloon een loon zou moeten zijn dat gezien de situatie (lees: welvaart van het land) sociaal rechtvaardig is, met andere woorden dat hiermee een sociaal aanvaardbaar bestaan kan worden geleid.

Naar aanleiding hiervan doet de Raad, ten aanzien van de noodzakelijke wijziging/aanpassing van artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen, de volgende aanbevelingen, namelijk:

- Het wijzigen van de “End of Month Period” berekeningsmethode naar de “Period Average Inflation” berekeningsmethode voor wat betreft de inflatieberekening ten behoeve van de aanpassing van het minimumloon.

De Raad verzoekt de minister om -indien hij akkoord gaat met voornoemde aanbeveling- om vooruitlopend op de definitieve wetswijziging de “Period Average Inflation” berekeningsmethode reeds nu toe te passen.

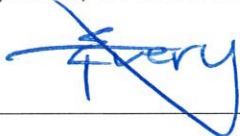
- Het opnemen van meerdere parameters/factoren om de maatschappelijk noodzakelijkheid/-wenselijkheid ten aanzien van het verhogen/aanpassen van het minimumloon te kunnen bepalen, zoals bijvoorbeeld de GDP en de Inkomensverdeling.
- Dat het verhogingspercentage voor de aanpassing van het minimumloon bepaald zou kunnen worden door middel van hetzij een berekening formule van deze en of additionele parameters/factoren, hetzij door dezen tegen elkaar af te wegen met gebruik van een wegingsfactor.

- Artikel 13 lid 2 en 3 van het Landsverordening Minimumlonen te laten vervallen en dit artikel 13 uit één wetstekst te laten bestaan (zie verder hoofdstuk 2, paragraaf 2.2).
- Het instellen van een speciaal deskundigencommissie door de regering om deze van advies te dienen inzake welke parameters, op welke wijze, naast de prijsinflatie, meegenomen dienen te worden ter bepaling van de maatschappelijke noodzakelijkheid en -wenselijkheid om het minimumloon te verhogen/aan te passen. Deze commissie dient tevens te adviseren over hoe de wetstekst van artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen zou moeten luiden.

De Raad hoopt dat de regering de -door de Raad- gedane aanbevelingen zo spoedig mogelijk zal uitvoeren en zodoende het proces van toetsing en advisering ten behoeve van de minimumloonverhoging realistischer (betere adequatere berekeningswijze van de prijsinflatie), objectiever (meerdere parameters) en uiteindelijk doeltreffender (dichter bij het uiteindelijke doel van de Landsverordening Minimumlonen) te maken.

Oranjestad, 30 mei 2023

Dhr. Tristan Every
Voorzitter
Sociaal Economische Raad

Dhr. Felix R.E. Bijlhout
Algemeen Secretaris
Sociaal Economische Raad

L.G. Smith Boulevard 134, Oranjestad, Aruba
Telefoon: (297) 583-2713
Fax: (297) 5838956